

Omsorg

Omsorgsfulle relasjoner mellom personalet og barn, og barna imellom, er viktig enten vi er i barnehagen eller på tur. Omsorg er nærhet, varme, innlevelse, interesse, støtte, respekt, veiledning og engasjement. Barna er mottakere av omsorg, men er også omsorgsgivere. Barnas egne omsorgshandlinger skal verdsettes, og barnas evne til empati skal utvikles gjennom bekreftelser, støtte og veiledning av personalet. Omsorgen skal være tydelig i hverdagsaktiviteter og i tilrettelagte læringssituasjoner. Barna lærer gjennom det de gjør, ser, hører og erfarer, og hvert enkelt barn skal bli sett, hørt og forstått. Tydelige voksne som engasjerer seg og bryr seg er gode modeller for barna.

Lek og læring

Personalet skal ha respekt for barnas lek og friheten som ligger i leken. Leken er den beste metoden for god og positiv læring. Den gir glede, energi og skaper trivsel. Leken hjelper barnet å bearbeide og formidle opplevelser og inntrykk, og gir barnet erfaringer i konflikthåndtering og samhandling med andre. Leken er et mål i seg selv, og vi har satt av hele dagen til lek og læring.

./ Du finner ukeplanen som vedlegg nr. 1.

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Forutsetningen er et stimulerende miljø med et personale som støtter opp om – og motiverer barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Metoden er lek og læring i sosialt samspill med personale og barn. Læringstiden er hele dagen i barnehagen, inne, ute og på tur. Læringen skjer i hverdagsaktivitetene, tilrettelagte aktiviteter, arbeidet med rammeplanens 7 fagområder og gjennom barns medvirkning.

./ Tiltakene er enkle, og er beskrevet i ”Tiltaksplanen for lek i barnehagen”. Se vedlegg nr. 3.

Danning

Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. Det er et godt pedagogisk prinsipp å begynne med det nære (meg selv og de nærmeste) før vi retter blikket utover. Felles verdier og normer læres i fellesskapet med voksne og andre barn i hverdagen med bevisst personale inne, ute og på tur.

Barn lærer gjennom konkrete opplevelser, situasjoner, aktiviteter og rutiner i dagliglivet.

Tydelige grenser, faste rutiner, nærhet, tilstedeværelse, oppmuntring og anerkjennelse fra personalet, er gode metoder i arbeidet med å utvikle trygge og glade barn som er stolte over å være seg selv! Å være glad i seg selv er grunnleggende for å kunne engasjere seg positivt i andre mennesker og samfunnet generelt. Gode naturopplevelser i tidlig alder er dannende for et godt forhold og engasjement til natur og miljøvern. Det man er glad i, tar man vare på!

Barna får øve seg på demokratiske beslutningsprosesser ved å inngå kompromisser, forhandle, argumentere, gjøre avtaler, og mestre dialogen (ta tur og vente på tur). Dette er vanskelig, og personalet skal veilede barna på veien til å forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Vennskap og sosial kompetanse

Det er viktig for alle barn å ha venner og lekekamerater. Det forutsetter at barna forstår og mestrer spillereglene for kontakt, lek og vennskap. God kvalitet på samspillet er nødvendig for barnet i læringsprosessen. Personalet må være til stede der barna er. Vi må være bevisste på hvordan vi opptrer, både oss i mellom og i forholdet til barna jf barnehagens pedagogiske grunnsyn: "Det vi gjør betyr like mye som det vi sier" og "Voksne som modeller".

Vi skal veilede og motivere barna til knytte kontakt og holde på denne, få venner og holde på dem.

Konflikthåndtering

Tydlig voksen, forutsigbare grenser og rutiner er gode tiltak i konfliktarbeidet. Personalet skal være gode modeller, og vi skal vise barna hvordan vi skal oppføre oss mot hverandre. Uønsket atferd mellom barn – barn, voksen – barn eller voksen – voksen skal tas på alvor og settes ord på. Barnehagens pedagogiske grunnsyn, men også handlingsplanen for voksenrollen, er forpliktende metoder, også i konflikthåndteringen.

./ Du finner tiltaksplanen for voksenrollen som vedlegg nr. 2.

.

Vi tar mobbing på alvor. Vi vet at mobbing kan skje i barnehagen. Det er viktig at personalet markerer at vold, plaging og erting ikke er tillatt. Personale som bryr seg, og personale som er der barna er, er et godt tiltak mot mobbing. Samarbeid med involverte foreldre, både foreldrene til den som mobber og til den som blir mobbet, er viktig for å finne gode tiltak og løsninger.

./ Du finner handlingsplanen for forebygging av mobbing som vedlegg nr. 5.

Medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt. Barns rett til medvirkning er formulert i barnehagelovens formålsbestemmelse, og er utdypet i barnehageloven § 3 **Barns rett til medvirkning:**

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

Barna medvirker i - og påvirker egen hverdag gjennom hverdagsaktivitetene. De rydder etter seg, velger pålegg og drikke, velger venner og aktiviteter, kler av og på seg selv osv. De minste går selv opp – og ned av stoler, medvirker under av og påkledning osv. De største barna får øve seg på demokratiske flertallsavgjørelser som f.eks. flertallets valg av turmål.

«Barn skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang». Sitatet er hentet fra Barnehageloven § 1 Formål. Barnas kreative utvikling og formingsuttrykk skal ta utgangspunkt i barnets nysgjerrighet, fantasi og ferdigheter. Barnet skal «klare selv». De voksne skal veilede, støtte og oppmuntre barnet til å finne løsninger og «gjøre selv».

Vi har «Barnesamtaler» 2 ganger i året for de 2 siste årsklassene. Barnet sier noe om sin opplevelse av barnehagedagen, men samtalen er også en del av barnehagens arbeid med forebygging av mobbing. Samtalen vil være tema på neste foreldresamtale.

./ Du finner planen for barnesamtaler som vedlegg nr. 6

Livsmestring og helse.

Barnehagen skal ifølge Barnehagelovens § 2 «*ha en helsefremmende og forebyggende funksjon*». Rammeplanen bruker begrepene «*Livsmestring og helse*», og presiserer at barnas «*fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen*».

De kommunale barnehagene i Bodø har utarbeidet en visjon: «*En god start gjør barnet trygt, glad og smart*». Visjonen sier noe om hva vi mener er viktig for at barnet skal ha en god barndom som plattform for resten av livet.

Vi har fokus på at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper til/om helse. En sunn sjel i et sunt legeme. Vi følger «*Anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager*» utarbeidet av Nordland fylkeskommune. Kriteriene omhandler arbeid med barnas psykiske helse / psykososialt miljø, fysisk aktivitet, mat og måltid, hygiene, foreldresamarbeid og tverrfaglig samarbeid, barns medvirkning og ulykkesforebyggende arbeid. I tillegg skal barnehagen være tobakksfri – inkludert snus.

Arbeidet gjenspeiles i årsplanen generelt. I tillegg har vi utarbeidet en plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø i vår barnehage. Handlingsplanen vurderes regelmessig gjennom hele året.

∴ Du finner «*Plan for å sikre barn et godt psykososialt miljø i Hunstad Øst barnehage*» som vedlegg nr 8.

Språk og kommunikasjon

Barnehagen er en viktig arena for språkstimulering og grunnleggende matematikkforståelse. Et godt grunnlag i tidlig alder er en viktig forutsetning for videre lese- skrive- og matematikkopplæring i skolen. **Tidlig hjelp er god hjelp.**

Språkstimulerende tiltak gjennomføres hver dag i barnehagen. Bøker, fortellinger, rim og regler, sang og samtaler er en del av turen og hverdagen – både inne og ute.

Vi har fokus på matematiske begreper i hverdagen. De voksne er bevisste på egen bruk av matematiske begreper slik at de blir en del av hverdagsspråket. Arbeidsmetoden er lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Barna skal oppmuntres til å stille spørsmål, resonnerer, argumenter og søke løsninger, inne, ute og på tur

Miljøvern

Forebyggende miljøvern er en del av dagen vår. Barna motiveres til å ta vare på og verne om omgivelsene vi ferdes i. Turplassen ryddes, og søppel tas med tilbake til barnehagen. Grunn-laget for gode og positive holdninger etableres i ung alder. Det vi er glade i, tar vi vare på.

Struktur og ryddighet i det fysiske rom

Vi har fokus på miljøet inne og ute, og hvilken betydning struktur og ryddighet har for barnas trivsel, læring og utvikling. Det inkluderer alt av materialer, gjenstander, klær og skotøy i garderoben, verktøy, lyd, lys, farger, lukt og annet vi omgås.

Vi har systemer knyttet til leker, klær, skotøy og utstyr - antall, kategorisering, plassering og tilgjengelighet. Vi vurderer lekesoner og auditiv og visuell støy. Målet er å tilrettelegge for et rolig og harmonisk inne- og utemiljø som fremmer og ikke hemmer barnas kreativitet og evne til «å klare selv». Et oversiktlig miljø vil hjelpe spesielt” barna som sliter” med å holde konsentrasjonen i lek og aktiviteter over tid.